

A keresztyén pedagógusokkal szemben támasztott minőségi és etikai elvárások – a hivatásetika keresztyén aspektusa

„A pedagógiai hivatás a keresztyén nevelésben” konferencia,
Apor Vilmos Katolikus Főiskola, Vác, 2017. április 27.

Miről lesz szó?

- Keresztyén pedagógia, keresztyén pedagógus
- Minőségi elvárások a Szentírásban és a világi jogrendben
- Keresztyén hivatásetika
- Elmélet és gyakorlat

Sáfár és pásztor

- Nem a saját vagyonát gyarapítja
- Adott időtartamra szóló megbízatás
- Felelős számadás

- Gondoskodás
- Tápláló szeretet
- Őrzés felelőssége

Idegenvezető

- Nemcsak vezető, hanem útitárs is
- Nemcsak eszközöket ad, hanem távlatokat is nyújt

Keresztyén pedagógussal szemben támasztott követelmények *(Kotschy)*

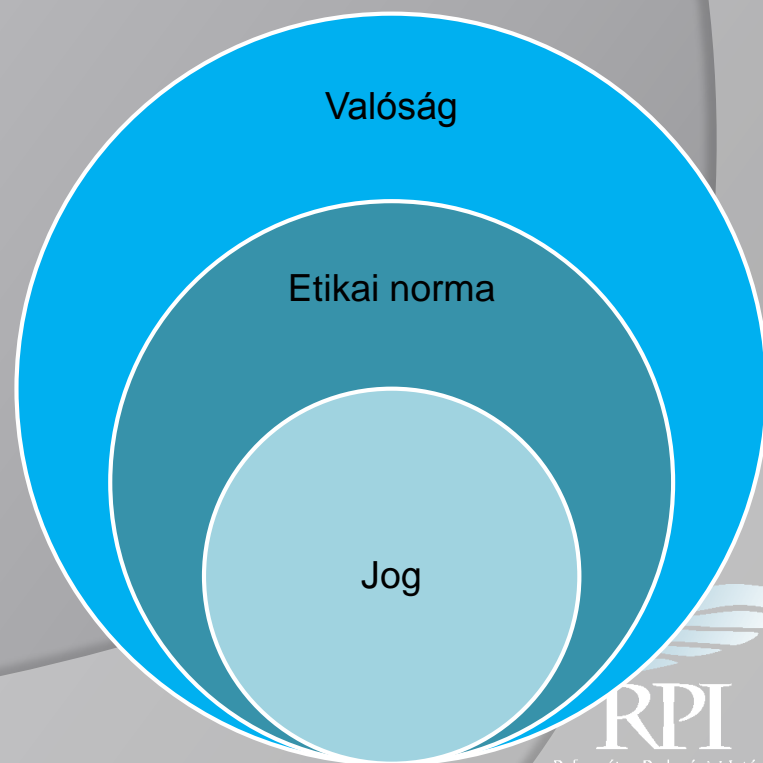
-
1. pedagógiai elhivatottság
 2. szaktárgyi tudás
 3. erkölcsi tisztaság, rendezett magánélet
 4. hitélet
 5. közéleti tevékenység

„Keresztyén intézményben dolgozók még egy kilencedik kompetenciát is hozzátehetnének a meglévő nyolchoz, és ez nem lenne más, mint a keresztyén értékek átadásának kompetenciája. (...)”
(Deák Varga)

Etika és jog

- szekularizálódó világ → normák szimbiózisának felbomlása
- erkölcsstelendő társadalom → „erkölcsiesedő” jogszabályok
- erkölcs és jog disszonanciája: Antigoné, zsidótörvények, meggymagos ember

Különbségek

hatókör, szankcionálhatóság

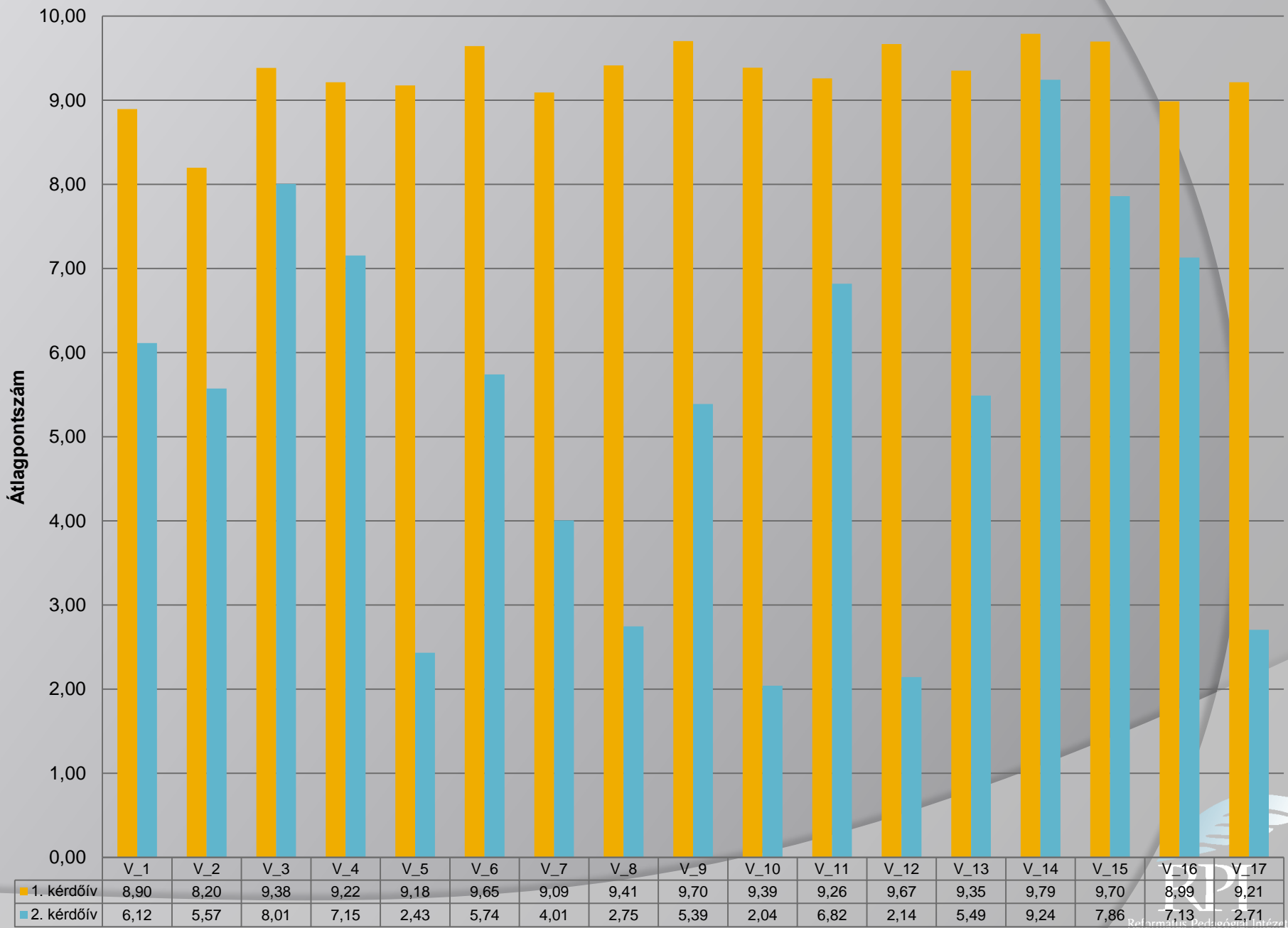
Jog	Etika
Általános	Bizonyos csoportokra vonatkozó
Közzétett	Nem feltétlenül nyilvános
Jövőbeni cselekvésre irányadó	Visszamenőlegesen is ítélkező
Világos	Sokszor nem teljesen világos
Ellentmondásmentes	Elvei nem prioritáltak, akár ellentmondásosak is lehetnek
Lehetségest követelő	Idealizáló
Állandósággal rendelkező	Koronként és helyzetenként változó
A kinyilvánított szabály és a hivatalos cselekvés közt egyezést mutató	A hivatalos cselekvéstől függetlenedő

Problémafelvetés

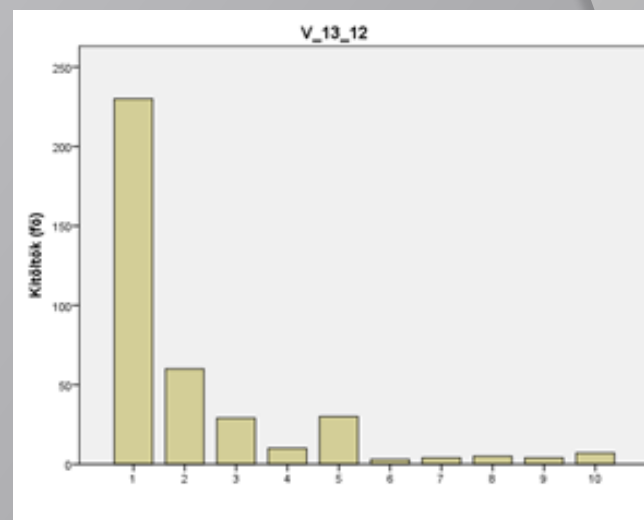
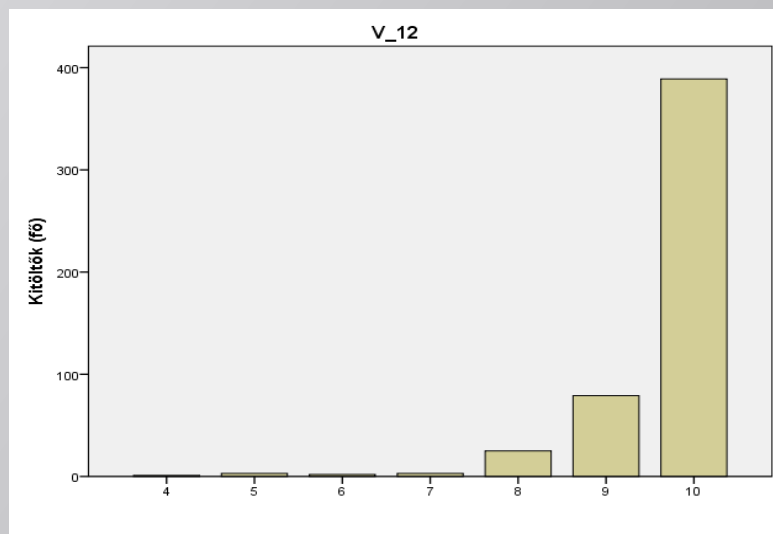
„valamennyi hivatásetikában központi helye van a sajátos konfliktusok elméletének, s többnyire éppen ez az a problémacsomag, mely köré rétegződve fokozatosan kiépül egy-egy hivatásetikai ágazat egész rendszere. A pedagógus-etika centrumában is ezek a – **közvetlenül a gyakorlat által felvetett** – kérdések állnak.” (Zrinszky László)

„Az (etikai) kódex összeállításával kapcsolatban az a probléma merül fel, hogy miként hozzák egyensúlyba a túlzottan elvont és semmitmondó elveket a túlzottan konkrét és körülhatárolt megállapításokkal. Semmiféle etikai kódex nem képes a mindennapi élet komplexitását teljesen kiaknázni, és mindig marad nyitott tér az egyéni értelmezésekre és véleményekre. A szervezet etikai kódexének normák sokaságából és nem pedig gyorszabályokból kell állnia.”
(Peter Pruzan és Ole Thyssen)

Kérdéspárokra adott válaszok átlaga

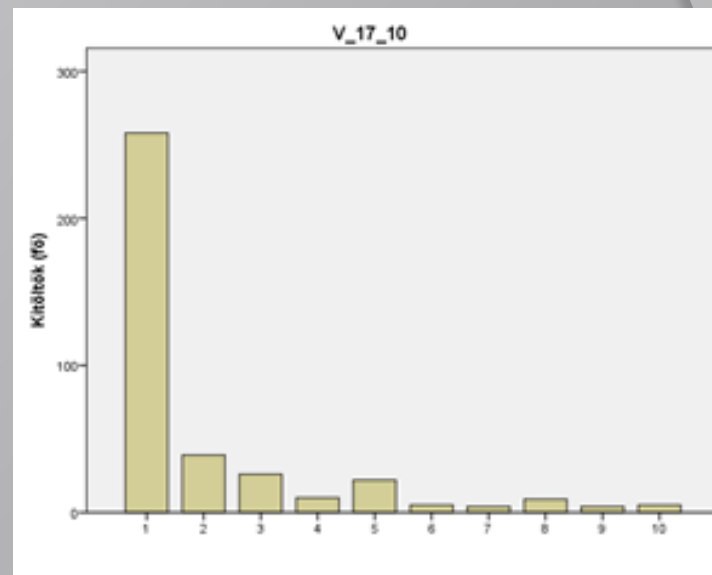
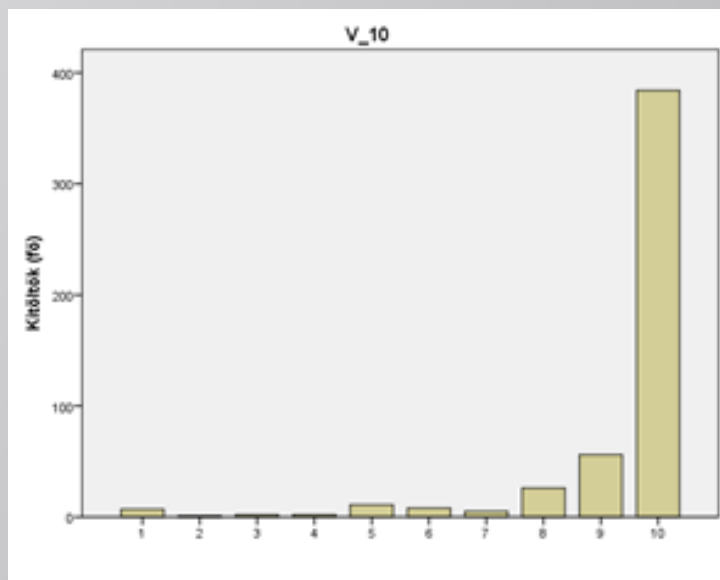

Csak olyan ismereteket és véleményeket közvetít növendékeinek, amelyek igazságtartalmáról meg van győződve, nem vezeti félre, nem csapja be őket; de nyitott marad a más vélekedésekről történő tájékoztatás előtt. – 9,67

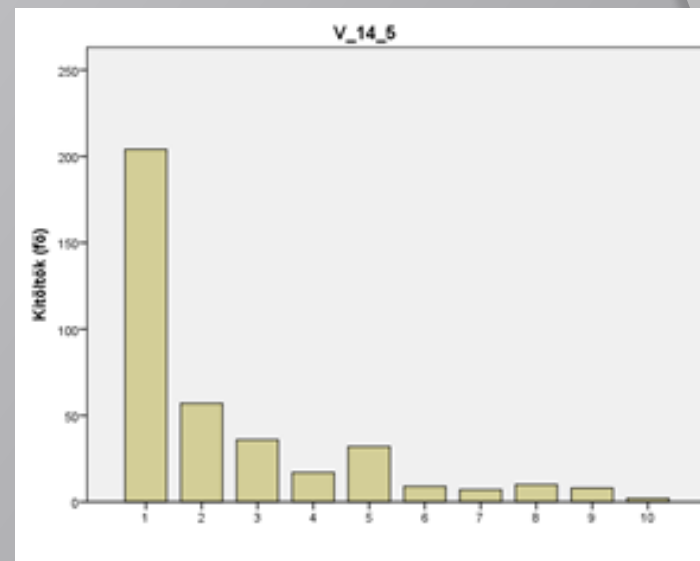
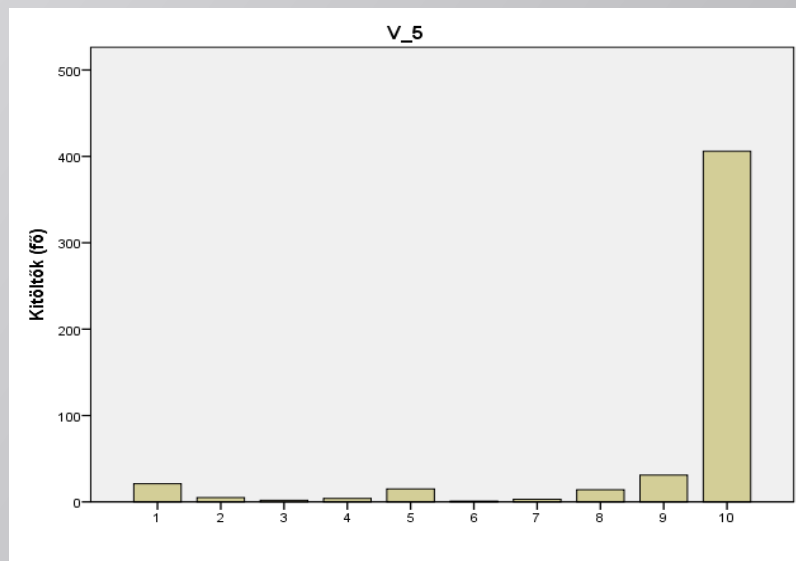
A tanárnőnek ünnepélyt kell szerveznie október 23. tiszteletére. Családjukban az eseményeket még mindig ellenforradalomként emlegetik, nagyapját, aki üzemi párttitkár volt, a harcok hevében meglincselték a forradalmárokat. A tanárnő – félretéve személyes véleményét és meggyőződését – egy interneten talált forgatókönyv alapján megindító előadást rendez a forradalom nagyszerűségéről. Kételyeit és keserűségét megtartja magának. – 2,14

A tanítványok munkáját magáncélra nem veheti igénybe. – 9,39

Köztudott, hogy az ifjú házaspár és állapotos tanárnő költözés előtt áll. A gimnáziumi osztályában a gyerekek – a szülők belegyezésével – felajánlják, hogy az érettségi szünetben segítenek a költözködésben. A tanárnő hálás a felajánlásáért, szendvicsekkel és házi málnaszörppel várja a segédcsapatot. - 2,04

A pedagógus a szülőktől nagy értékű ajándékot, kölcsönt és jogtalan előnyt nem fogadhat el, nem adhat. Ilyesmit soha, senkitől, semmilyen mértékben nem várhat el. – 9,18

A tanítónő gyermeke sürgős operációra szorul, de a várólista alapján több hónapot kell várnia a műtetre. A magánklinika a család anyag körülményei miatt nem merül fel. Az osztályába jár a városi kórház főigazgató főorvosának gyermeke. Hosszas tépelődés után a tanítónő felhívja a főorvos szülőt, és megkéri, hogy segítsen valahogyan. A főorvos megígéri, hogy ha egy tervezett műtét valamilyen okból megghiúsulna, a gyereket soron kívül beütemezi az operációra. - 2,43

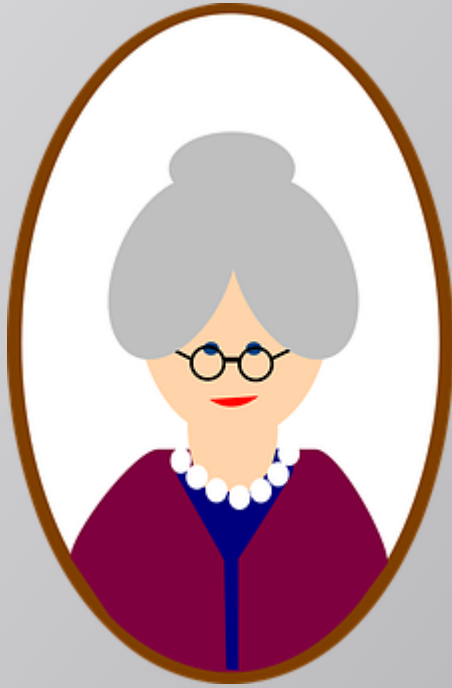
Etikai *elvárások*

51-60 év közötti, kisvárosi (vagy községi) református óvodavezető nő.

Nagyvárosi (fővárosi) állami középiskola nyugdíj előtt álló beosztott férfi pedagógusa.

Etikai *szituációk*

Kisvárosi (községi) művészetoktatási vagy gyógypedagógiai intézményben, esetleg szakmai szolgáltatónál vagy szakszolgálatnál dolgozó, nyugdíj előtt álló, vezető beosztású református nő.

Nagyvárosi (fővárosi) állami középiskola 40 év alatti beosztott férfitanár .

Összefoglalás (helyett)

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Szontagh Pál

igazgató - Református Pedagógiai Intézet;
PhD-hallgató – KRE ÁJK DI

szontagh.pal@reformatus.hu

